

Kiek saugios yra kasdienės plastiko, tekstilės ir metalo vartojimo prekės, parduodamos ES?

12 valstybių narių rinkos priežiūros institucijos bendradarbiavo vykdydamos Europos Komisijos finansuojamą gaminių saugos iniciatyvą – jos tikslas buvo patikrinti, ar dažnai naudojamose pigiose prekėse nėra pavojingų cheminių medžiagų.

Kas buvo tiriama?

Iš viso akredituotoje laboratorijoje buvo išanalizuoti 128 penkių kategorijų (pigūs plastikiniai vartojimo gaminiai, plastikiniai gaminiai vaikams, vaikiški drabužiai ir avalynė, vaikiški gaminiai su tekstilės dalimis ir bižuterija) gaminių mėginiai, įsigyti internetu ir fizinėse parduotuvėse 12 šalių.

Jie buvo tiriami dėl kenksmingų cheminių medžiagų, tokių kaip per- ir polifluoralkilinės medžiagos (PFAS), ir sunkiųjų metalų, pavyzdžiui, kadmio, nikelio ir švino. Buvo tiriami žaislai, kostiumų rekvizitai, šliaužtinukai, vaikiški akiniai nuo saulės, marškinėliai, stalo indai ir pripučiami baseinai.

Ką turėtumėte daryti?

- **Patikrinkite** „[Safety Gate](#)“, ar nebuvo pranešta apie problemas, susijusias su gaminiu, kurį norite įsigyti;

- **pirkite** iš internetinių parduotuvių, kuriose aiškiai nurodytas gaminio gamintojas ir platintojas;
- **nemiegokite** su papuošalais – jei pasireiškia alerginė reakcija, nebenešiokite jų ir kreipkitės į gydytoją;
- **venkite** pavojingų cheminių medžiagų, pavyzdžiui, PFAS, kurių yra kai kuriuose plastikuose ir vandeniui atspariose medžiagose (įskaitant dušo užuolaidas) – rinkitės tekstilės gaminius, apdorotus natūraliu vašku arba nefluorintomis apdailos medžiagomis;
- **praneškite apie saugumo problemas** ar su gaminiais susijusius nelaimingus atsitikimus savo vartotojų teisių apsaugos institucijai per „[Consumer Safety Gateway](#)“.

Tyrimų rezultatai

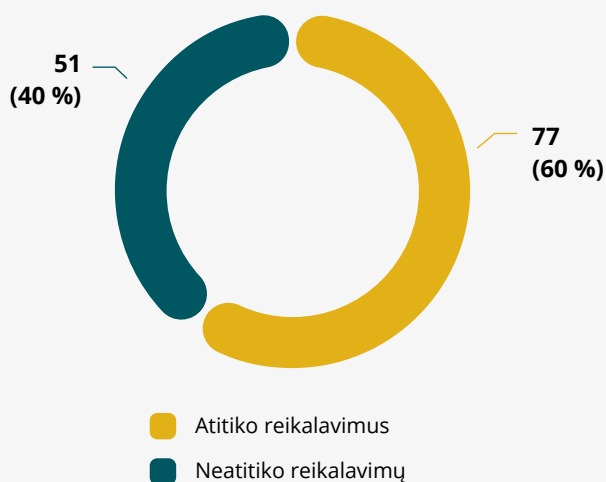
25 iš 128 mėginių (20 %) neatitiko bent vieno tyrimo reikalavimo.

Iš viso 17 iš 53 (32 %) ištirtų vaikiškų drabužių ir avalynės gaminių ribojamų cheminių medžiagų, tokių kaip PFAS ir trumpos grandinės chlorinti parafinai (SCCP), kiekis viršijo leistinas ribas.

Iš 12 ištirtų pigių papuošalų mėginių 4 (33 %) nustatytas per didelis kadmio, nikelio arba švino kiekis.

Trys iš 33 (9 %) pigių plastikinių plataus vartojimo prekių, pavyzdžiui, telefonų dėklai, žaislai ir dušo užuolaidos, neatitiko reikalavimų. Dviejose iš jų nustatyta perfluoroktano sulfonato (PFOS), o trečiojoje – per didelis kadmio kiekis. PFOS priklauso per- ir polifluoralkilintų medžiagų (PFAS) grupei – tai vadinamosios amžinosios cheminės medžiagos, plačiai naudojamos gaminiuose, kad atstumtų riebalus ir vandenį. Gamtoje ir žmogaus organizme jos lengvai nesuyra.

PFAS ir sunkiųjų metalų poveikis didina imuninės sistemos ir hormonų pusiausvyros sutrikimų, vėžio, neurologinių pažeidimų bei odos alergijų riziką. Ši rizika sveikatai ypač didelė vaikams.

Kokia rizika?

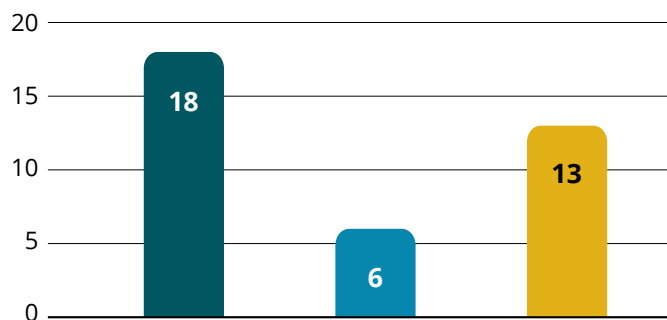
Dėl ilgalaikio žalingo poveikio sveikatai ir aplinkai tam tikrų PFAS naudojimas ES jau yra apribotas. Svarstoma galimybė taikyti platesnio masto draudimus visai šių medžiagų grupei.

Iš kai kurių bohemiško stiliaus papuošalų gali išsiskirti kenksmingų metalų, pavyzdžiui, kadmio, švino ar nikelio, kurie gali pažeisti inkstus ir kaulus, sukelti alergiją ir net vėžį.

Ką padarė nacionalinės institucijos?

18 (35 %) iš 51 reikalavimų neatitikusio gaminio buvo įvertinti kaip keliantys **rimtą riziką**, 6 (12 %) – didelę riziką, o 13 (25 %) – mažą riziką.

Pranešimai dėl **6 gaminių**, kurie laikomi kenksmingais, buvo paskelbti „[Safety Gate](#)“ – ES skubių pranešimų apie pavojingus ne maisto produktus sistemoje.

Šioje bendradarbiavimo veikloje dalyvaujančios nacionalinės institucijos ėmėsi šių veiksmų:

- uždrausta parduoti 10 (20 %) iš 51 gaminio;
- 10 gaminių buvo pašalinti iš rinkos;
- 6 (12 %) gaminiai buvo sunaikinti;
- 6 gaminiai buvo atšaukti iš naudotojų.

